

Tűzoltók jubileuma

Idén ünnepi megalakulásának 100. évfordulóját Szeged város hivatásos tűzoltó testülete. Ebből az alkalomból jubileumi ünnepséget rendez holnap, szombaton a városi tanács és a városi-járás tűzoltó-parancsnokság.

Az események sorában először emléktáblát lepleznek le, délelőtt 9 órakor a tűzoltó-laktanya épületében. Avatóbeszédet **Berta István**, az MSZMP városi bizottságának titkára mond. A tűzoltóság ünnepi csapatgyűlését délelőtt 11 órakor a városi tanács dísztermében tartják. Megnyitót **Papp Gyula**, a városi tanács elnöke, ünnepi beszédet **Varga Károly** tűzoltó alezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnoka mond.

Ugyancsak szombaton, 13 órakor a Horváth Mihály utcai Képtárban tűzvédelmi

kiállítás nyílik, melyet **dr. Trogmayer Ottó** múzeumigazgató nyit meg. Az érdeklődők a különböző korok tűzvédelmi eszközeivel, s a tűz elleni védekezés módszereivel is megismerkedhetnek. A megnyitó napján a Horváth Mihály utca is „kiállítótérrel” válik: a tűzoltóság ma használatos modern gépkocsijai és különböző tűzvédelmi eszközei itt tekinthetők meg.

*

A kiállítás miatt péntek estétől szombaton délután 3 óráig a Horváth Mihály utcát elzárják a közúti forgalom elől. Ez idő alatt parkolni sem lehet itt. Ezért azok a járművezetők, akik a Horváth Mihály utcában állították le gépkocsijukat, a fenti időben a város más parkolóhelyeit vegyék igénybe!

Az Országos Levéltár

új szerzeményei

Az ország és a világ számos részéből csaknem 48 folyóméternyi irattal gyarapodott az Országos Levéltár családi irattálmánya az utóbbi öt évben. Bár a családi iratok zöme már közgyűjteményben van, napjainkban is sok és értékes több százéves irat kerül elő. Ősi családok utódai, és sokan mások — külföldiek is — felajánlják a levéltárnak a tulajdonukban levő irásos emlékeket, némelyek ajánléként vagy örök letétbe helyezik, mások eladják.

Ezek az iratok személyes jellegűek, mégis tudományos jelentőségűek, forrásértékűek, mivel történelmi eseményekre a korabeli gazdasági helyzetre, a társadalmi osztályok életmódjára vonatkozó adatokat tartalmaznak.

Fiatal népművészek

Újsághír: Az alkotmány ünnepe alkalmából a közművelődés és a népművészet kiváló munkásait tüntették ki a Parlament vadásztermében... A Népművészet Ifjú Mestere: **Kispéter Julianna**, **Kiss Pál** táncpáros; a **Rokolya** zenekar, vezetője: **Racsó Györgyi**; **Szurdí Zsolt** hangszeres szólista.

Néhány egyéb tudnivaló: A Népművészet Ifjú Mestere kitüntető címre pályázat útján lehet szert tenni. Évente hirdeti meg a KISZ Központi Bizottsága és a Népművelési Intézet; számos kategóriában versengnek a pályázók, de minden egyes pályázati ágban max. másként csak két-két kitüntetést ítélték oda a nagy tekintélyű (az illető népművészeti ág legkiválóbb ismerőiből álló) zsűri. Eme bíráló bizottság előtti bemutatók amolyan vizsgafélék, melyeken ki kell derülnie: a pályázó nem egyszerűen ügyes mester, hanem művész. Vagyis a fent nevezettek: fiatal tánc- és zeneművészek, valamennyien az **EDOSZ Szeged Táncegyüttes** tagjai. (A város e népszerű, **Nagy Albert** vezette amatőr együttesének egyébként kijár már a „népművész” cím, hisz ugyanezt a kitüntetést 1977-ben a csoport kapta.)

Mindezek után következhet a gratuláció.

A **táncospárnák** nemcsak a kitüntetéshez. **Kispéter Julianna** és **Kiss Pál** néhány hét óta: házaspár. Nyolc éve táncolnak az együttesben. Az ifjú asszony az egyik legkitűnőbb szolótáncos, számos egyéb kitüntetés tulajdonosa. A békéscsabai országos szolótáncversztálon először négy évvel ezelőtt szerezte meg az első Aranygyöngyös Táncos címet, másodszor az idén, júniusban (aki harmadszor is megkapja, a cím örökös viselésére jogosult, és első helyre a hazai néptáncművészek között). Az emlékeztető Ki mit tud?-döntőben második helyezett volt, és persze használta a jegyét akkor a Varsó-Leningrád-Helsinki jutalomúton. Egyébként is sokat utazik, **Nagy Albert** minden gyűjtőújtára elkísérheti, hogy az országban és a határokon kívül még fellelhető folklórkincset eredeti szépségében láthassa, elszájlathassa. Csak az NSZK-beli vendégzsereplésre nem mehetett a táncosporttal, hiszen akkor érettségizett — közgazdasági szakközépiskolában. Előadói státuszban dolgozik most az együttesnél, a művészeti vezető jobb keze, asszisztense, az utánpótlás csoportot („haladó utóró”), és a legkisebbek egyik csoportját („kezdő kisdobos”) vezeti. A férj civilben villamosgép-szerelő, minthogy szakmájában nem sikerült elhelyezkednie, most gépkocsivezető a sütőipari vállalatnál. Igen, hordják a kenyeret, süteményt; éjjel 2—3 órakor ébred, déli 12-kor hazaér, este 6 órára ott van a táncpróbákban, éjjel 11 körül már alhat is... Mostanában, persze, mert eddig lovagias főlegény volt, a próba után Alsóváros vé-

Kispéter Julianna és Kiss Pál

Szurdí Zsolt

Somogyi Károlyné felvételei

A Rokolya zenekar

gi lakásáig kísérte a menyasszonyt, aztán körülbelül öt kilométert gyalogolt hazaig — Újszeged egyik leg-távolabbi utcájáig... Tudja-e a kedves olvasó, milyen fizikai igénybevételt jelent **EDOSZ-táncoséknál** egy-egy próba? **Kiss Pál** azért úgy számítja, legalább 30 éves koráig nem fáj el.

A zenészek következzenek, akik közül **Szurdí Zsolt** szolótáncosként kapta a kitüntetést. Nehéz lenne felsorolni, hányféle hangszere játszik, most, a nagy tekintélyű muzsikusként zsűrije előtt mindezenre „csak” a dudát, a tekerőt, az okarinát, a töröksípót szolgáltatta meg. Kitüntetés — és számtalan korábbi díja — beszél arról, hogy miként. A népi hangszerek különleges tehetségű „bűvésze” most végzi a zeneművészeti szakközépiskolát, szerződés köti az együt-

teshez, amelynek **Huzavona** nevű zenekarát vezeti. A táncegyüttes másik zenekarának, a négytagú **Rokolya**-nak, a kollektív teljesítményért ítélték oda a kitüntetést. A vezető, **Racsó Györgyi**, másodéves a zeneművészeti főiskolán, hangszere: a hegedű. A másodprímás **Szécsényi Mária**, a brácsás **Csanádi Judit**, a bőgős **Mónus Edit** — mindhárman a Tömörkény művészeti szakközépiskolában tanulnak. A zenekar is fiatal, tavaly alakult. Hetente háromszor próbálnak, ebből az egyik önálló zenekari próba, kétszer a táncot kísérik. Dédelgetett tervük, hogy önálló gyűjtőutakra mehessenek. A Népművészet Ifjú Mestere címet eleki és széki népzenei összeállítás meggyőző, színvonalas előadás alapján ítélték oda nekik.

Sulyok Erzsébet

Vendégénekkar a dómban

Zenei naptár

Voz humana és musica organa, emberi ének és orgonasípok zenéje töltötte be a dómot szerdán este a Bartók Béla Művelődési Központ rendezvényén, ahol telt ház hallgatta meg a vendég **Drezdai Filharmónia Ének-kara** hangversenyét.

Az ilyenkor szokásos és magasra emelt várakozást az együttes a romantikus művekben és az oratorikus jellegű darabokban elégítette ki leginkább, míg a madrigálok megvalósítása magán viselte a megvalósítás gondjainak belyegét. Mert bár **Hassler**, **Demantius**, **Monteverdi** műveiben elbűvölt az ós sztereotípiának, a mindenhol áradó éneknek

varázslata, mégis éreznünk kellett, hogy a művek mozgási energiáját jelentősen fékezi az a körülmény, hogy a hangok saját visszhangjuk uszályától túlon túl le vannak terelve ahhoz, hogy kellő könnyedséggel mozoghassanak. A kórus egyébként jól igazodik el korok és stílusok útjainak, hangzása ápolta, a basszus is talán csak a dóm orgonára rezdülő levegőjében tűnt valamivel kevésbé erőteljesnek. Az énekkar hangképzési sajátosságai ott mutatkoztak igazán kedvezően, ahol telt, áradó énekmodorra törekedtek. Szép volt a Schumann- és Dvorák-művek sima és tömött hangzá-

sa, a Mozart-mise **Credójában** pedig (ahol az orgona a basszust is jótékonyan támogatja), falakat-szíveket megtöltő szép hangzást produkáltak. **J. S. Bach** motettájában talán a koloratúrák könnyebb kivitelezhetőségének okából vették szűkebbre a hangvételt, ami a tenornál csupán további karcsúsodást, ám a szoprán esetében felfelé disztónálást eredményezett, s a darab erejéből is sokat visszatartott.

A közreműködő orgonaművészek, **Hans Frommann** is a bachi Dór toccata regisztrálása sikerült kevésbé, itt még érezhető volt az idegen hangszerrel, hangzásterrel való birkózás, ám a sok színnel, fantáziával előadott 4 **Gadach Versetto**, és különösen a **Reger-mű** már minden orgonakedvelőt ki-elégíthetett. **Reger** **Introduktójának** d-moll hangzata impozáns fenséggel szólalt meg, a passacaglia az infrahangok szomszédságából indult, nőtt, terebélyesedett, boltosodott, míg boldogan fűrűdhettünk az orgona semmihez sem hasonlító hangzuhatagaiban.

Herwig Saffert karnagy teljesítményét a fentiekben voltaképpen már méltattuk, hiszen egy énekkar hangzása, technikája, stílusokbani jártassága javarészt vezetőjének érdeme, most hadd dicsérjük **Herwig Saffert**et, a komponistát. A műsor élénk, színes mozzanata volt a Beszélget a Nap a Földdel című ciklusból vett részlet, melyet az énekkar érethetően nagy kedvvel adott elő. Kedves figyelem jelül **Farkas- és Kodály-műveket** is hallhattunk, és végül **Händel** **Messiasából** a **Halleluját**, melynek fenséges hangtömbjei jelentették drezdai vendégeink búcsúját.

Meszlényi László

Csak leértékelve árusíthatók

A forgalomban levő termékek minőségének rendszeres hatósági ellenőrzése során a **KERMI** több, az osztályba sorolás feltételeinek nem megfelelő ruházati cikket talált.

A spanyol importból származó T 128 és 300 L cikk számú türkiz színű női kardigánokról megállapították, hogy a fényel szemben nem színtartó. A 404 cikk számú pakisztáni gyermekpizsamánál ugyancsak a színtartóságot kifogásolták, azt hogy a

mosás után színt „ereszteknek”. Ezenkívül a beérkezett pizsamák egy része kellemetlen, petróleumszagú.

A **KERMI** a megállapított hibák miatt a kifakuló kardinátokat és pizsamákat osztályon kívülinek minősítette. Egyben előírta, hogy az érintett, nem megfelelő minőségű importárúk csak a teljes értékű termékektől elkülönítve, a minőséghiba megjelölésével, osztályon kívüli áruként értékesíthetők.

Hétköznapi

Az ajánlott

Két magyar város között mennyi ideig utazik a levél? Ha például az egyik Szeged, a másik Budapest. Közvélemény-kutatást végeztem ismerőseim között és nagyjából egybehangzó vélemény: egy, legfeljebb két napig. A Posta szerint is ennyi. Ám abban az esetben, ha a levelet ajánlva adják fel, közel egy hétig is eltarthat, amíg a levél a címzetthez megérkezik. Ennek több oka is lehet. Nem találják a címzettet, elutazott, nyaral, kórházban van vagy már

meghalt. De ha él, virul és otthon van? Akkor is előfordulhat, sőt gyakran megtörténik ugyanez. A feladó vigasza legfeljebb csak annyi, a levél nem vész el, lassan jár, de biztos megmarad. Különbözik is, amíg a személyvonalatok — mint a századfordulón — két-három óra alatt kocogják végig a 60—100 kilométeres utat, addig „nem illik” csodálkozni azon, hogy az ajánlott levél 4—5 nap után érkezik meg. A jó munkához idő kell. De ennyi?

Hot dog

Szereti a forró virslis kiflit? Ha igen, vásároljon a sarki büfében hot dogot. Hogy mitől hot dog a forró virslis kifli? Mert az angolok így nevezik. Ők is két szóval jelölik, ám kevesebb betűvel, mint mi. Talán ezért is használják olyan nagy előszeretettel ezt a kifejezést nálunk és írják ősles betűkkel a gyorsétkezők homlokzatára. Hot dog. Takarékosak vagyunk, úgy látszik. Ha valamit leírhatunk kevesebb betűvel, miért fáradjunk hosszabb magyar szavakkal? Lehet, hogy ilyen megfontolásból hirdetik a plakátok a motorversenyt speedway-ként? Vagy ez már annak a jele is, hogy tudós nemzet letünk és egyre többen tanulmányozzák az idegen nyelveket? Bár ez rendjén is lenne, sőt jó, ha egy kis nép állampolgárai egy-két nyelvet tökéletesen elsajá-

títanak. De közben ne feledkezzünk meg az anyanyelvünkről. Mindenképp elgondolkodtat, miért szürkül nyelv fantáziánk, miért veszünk át szívesebben idegen szavakat, minthogy megkeressük a magyar megfelelőjét. Gondolatainkkal is takarékoskodunk?

Néhány évvel ezelőtt Franciaországban életbe lépett egy törvény az anyanyelv védelmében. Büntetést kell fizetniük az intézmények, hivatalok dolgozóinak, ha más nyelven fejezik ki azt, amit franciául is mondhatnának.

Könnyű elképzelni, milyen kacsalábon forgó házakat lehetne építeni a büntetéspénzből, ha netalán ilyen törvényünk lenne. Hot dog, speedway, tricotage, butik, team, spray... stb.

H. M.

Kártérítések mezőgazdasági üzemeknek

Az Állami Biztosító országosan több mint másfél milliárd forintot fizetett ki már idén július végéig a mezőgazdasági nagyüzemeknek. Az álló és forgóeszköz-biztosítás alapján idén 55,4 százalékkal többet fizetett ki az ÁB, mint a tavalyi év azonos időszakában. (Ez a módosítás alkalmas a mezőgazdasági üzemek eszközeiben keletkezett tűz, robbanás, vihar és egyéb károkozások miatti veszteségek fedezésére.)

Az állatbiztosítások után az idén hét hónap alatt 10,3 százalékkal többet fizettek ki a tavalyinál. Ám a mezőgazdasági termelésen belül a legnagyobb kockázatnak a növénytermesztés van kitéve. Az ÁB az első hét hónapban 160 ezer hektáron mért fel például vízkárokat és azokra 311 ezer forint térítést összeget jegyzőkönyveztek. A véglegesen rendezett területek nagysága több mint kétszerese a tavalyinak, a kártérítési összeg pedig 84 százalékkal haladta meg az előző évi a hét hónap során. Július 31-ig 70 esetben fordult elő jégverés. A hetedik

hónapban nem kevesebb mint 21 jégesős nap volt az országban, általában helyi, kisebb területre kiható zivatarok keretében. Az idei jégverések intenzitása szerencsére messze elmaradt a tavalyitól, a károkozás alig több mint a tavalyinak a fele. Annál nagyobb területen pusztítottak a szélviharok, miattuk a kárnagyság is 65 százalékkal több mint 1978-ban volt július végéig.

A biztosító szakemberei a koral gyümölcsösök és a már betakarított szántóföldi növények nyilvántartásba vett hozamai alapján megkezdtek a kiegészítő kártérítések elszámolását.

Csongrád megyében idén július végéig több mint 60 millió forintot fizetett ki a biztosító a mezőgazdasági üzemeknek, növénykáraikra. Ez a tavalyi összegnek az állami gazdaságokban két és félszerese, a termelőszövetkezetekben pedig kétszerese. A kifizetett károk a biztosítási konstrukciók alapján előlegjellegűek, hiszen a kártérítés mértéke a betakarítás hozamok megállapítása után rendezhető véglegesen.